

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและ
แผนบริหารวิกฤตการณ์
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐	๔
ส่วนที่ ๓ กรอบแนวคิดของการเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ.....	๑๑
ส่วนที่ ๔ สารสำคัญของแผน	๑๗
การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).....	๑๘
ผลการดำเนินการขับเคลื่อนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕).....	๒๓
เหตุผลและความจำเป็นในการจัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๔
ประเด็นภัยที่มุ่งเน้นขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๔
สารสำคัญของแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๕
วิสัยทัศน์	๒๕
วัตถุประสงค์.....	๒๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดภาพรวม	๒๕
แนวทางการดำเนินการ	๒๖
กลไกและการขับเคลื่อน	๓๔
ส่วนที่ ๕ ภาคผนวก	๓๗
ภาคผนวก ก นิยามศัพท์.....	๓๘
ภาคผนวก ข ตารางสรุปแนวทางการดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	๔๒
ภาคผนวก ค คำอธิบายตัวชี้วัด	๕๐
ภาคผนวก ง ตารางสรุปกิจกรรม / โครงการ	๖๓

ส่วนที่ ๑

บทสรุปผู้บริหาร

๑. บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนบริหารวิกฤตการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีภารกิจในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านความมั่นคงที่เกี่ยวกับงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงเสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ ในการนี้ มีกองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) พร้อมทั้งขับเคลื่อน และประเมินผลสำเร็จของแผนดังกล่าว เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกัน แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ฯ ยังเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปฏิบัติอีกทางหนึ่งด้วย

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ เป็นแผนที่จัดทำขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ตามที่แผนกำหนด โดยการขับเคลื่อนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ในภาพรวม ได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่าแผนฉบับดังกล่าวมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานได้ นอกจากนี้ การขับเคลื่อนตามแผนตามประเด็นภัย พบว่า ประเด็นภัยจากการสู้รบและภัยจากการเกิดสาธารณภัย ได้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการรองรับเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับวิกฤตการณ์ความมั่นคงเป็นการต่อเนื่อง

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ ซึ่งรองรับแผนระดับที่ ๑ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง และแผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ ๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศให้พร้อมเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ และ ๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพในการแก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ทั้งนี้ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับนี้ มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติของภาครัฐ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาคประชาชนด้วย

การจัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีเป้าหมายภาพรวม คือ ให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกัน ตอบสนอง และบริหารจัดการ เมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ ดังนั้น จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนที่แบ่งออกเป็น ๒ มิติ ดังนี้

มิติที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ ที่มุ่งผลักดันและพัฒนาการเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ รวมถึงการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งในเชิงโครงสร้าง กลไก และแนวทางการบริหารจัดการ เพื่อให้ประเทศสามารถป้องกัน แก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการ วิกฤตการณ์ระดับชาติได้ โดยมีกลยุทธ์รองรับ จำนวน ๒ กลยุทธ์ ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างความพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ และ ๒) การพัฒนาแนวทางบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ

มิติที่ ๒ การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกระดับชาติในการรองรับวิกฤตการณ์ระดับชาติ พร้อมทั้งเชื่อมโยงกลไกระดับชาติกับกลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม เพื่อใช้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องยกระดับในการบริหารจัดการสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาองค์ความรู้ การฝึกบริหารวิกฤตการณ์ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติเพิ่มสูงขึ้น โดยมีกลยุทธ์รองรับ จำนวน ๒ กลยุทธ์ ได้แก่ ๑) การพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ และ ๒) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

การขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลของแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ยึดหลักการบริหารงานคุณภาพ (PLAN DO CHECK ACT: PDCA) เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงาน “ตั้งเป้า ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไกในแต่ละระดับ ดังนี้ ๑) กลไกระดับนโยบายของสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ได้แก่ สภาพความมั่นคงแห่งชาติ และคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และ ๒) กลไกระดับในการกำกับดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ และ ๓) กลไกในการขับเคลื่อนและประเมินผลแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้แก่ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน และประเมินผลแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ
กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ
สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
วันที่ ๒๓ เดือนมกราคม ปี ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ

ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒. ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ ซึ่งสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และแผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในประเด็นแผนการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

๑) เป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ รวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง โดยพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทาง ระบบ กลไกการบริหารจัดการ ตลอดถึงแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งปวงให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกันในทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกระดับการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยีและการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดถึงพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ฯ ให้มีความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการป้องกัน แก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการ เมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมุ่งเน้นตั้งแต่การเตรียมทรัพยากร การบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตลอดจนพัฒนาโครงสร้าง กลไก และกระบวนการในการบริหารจัดการ ผ่านการฝึกซ้อมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ประเทศมีความพร้อมในการเผชิญกับสภาวะไม่ปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๒.๑ ประเด็น ความมั่นคง

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ ๑ ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหาร

วิกฤตการณ์ฯ จะช่วยพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศให้พร้อมเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติได้ ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ผ่านการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศในมิติของการป้องกัน แก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการต่อภัยคุกคามในระดับวิกฤตได้

๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนย่อยที่ ๓ แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

- **แนวทางการพัฒนา** พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทาง ระบบ กลไกการบริหารจัดการ ตลอดถึงแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกซ้อมกันในทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกระดับการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดถึงพัฒนา ปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

- **แนวทางการดำเนินการที่สำคัญ**

(๑) การพัฒนาศักยภาพระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการ มุ่งเน้นให้หน่วยงานได้มีการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แนวทางปฏิบัติ ให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติ การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนและเฝ้าระวัง ระบบการสื่อสาร การจัดการข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ การบูรณาการการทำงานระหว่างพลเรือน

และทหาร ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมและการฝึกซ้อมในการทดสอบแผน แนวทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ

(๒) การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการกระจายข้อมูลข่าวสาร ด้านการเตรียมพร้อมที่หลากหลาย

(๓) การเสริมสร้างความร่วมมือ การเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามกับต่างประเทศ โดยส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือ เพื่อพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมกับต่างประเทศ

(๔) การบริหารจัดการยุทธศาสตร์มีการบูรณาการและผนึกกำลัง โดยเน้นการบูรณาการ การทำงานทุกภาคส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ เน้นการเชื่อมโยงการทำงานกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และ แผนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีการกำหนดแผนเผชิญเหตุและแผนบริหารธุรกิจต่อเนื่อง

- เป้าหมายของแผนย่อย

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคาม ทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและ แผนบริหารวิกฤตการณ์ฯ จะช่วยพัฒนาการเตรียมทรัพยากรทุกประเภทที่มีความจำเป็น แนวทางการบูรณาการ ทรัพยากรของประเทศ และกระบวนการบริหารจัดการเมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะเสริมสร้างให้ประเทศมีศักยภาพในการเผชิญกับภัยคุกคามที่พัฒนาความรุนแรงไปสู่ วิกฤตการณ์ระดับชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง จะสนับสนุนให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมในการปฏิบัติได้จริงและ ทันที

๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๓.๑ นโยบายและแผนความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อม แห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมสำหรับการระดมทรัพยากร ที่จำเป็นเพื่อใช้ในกรณีประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ

เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๒) ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพของกลไก การบริหารจัดการ และความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อใช้สำหรับการระดมทรัพยากรในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ ร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๒.๔ แผนระดับที่ ๓ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ

๒.๔.๑ แผนเตรียมความพร้อม ป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๒ แผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาด (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๓ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๔ แผนพลังงานชาติ

๒.๔.๕ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๖ แผนการต่อต้านการก่อการร้ายสากล (ยก ๑๔๖)

๒.๔.๗ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล (สันติรัฐ ๔๘)

๒.๔.๘ แผนต่อต้านการก่อการร้ายสากลแห่งชาติ (ตช ๔๖๑)

๒.๔.๙ นโยบายและแผนปฏิบัติการว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

๒.๔.๑๐ แผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๑๑ แผนรับมือเหตุการณ์ทางไซเบอร์

๒.๔.๑๒ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๑๓ แผนผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ

๒.๔.๑๔ แผนพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๑๕ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐)

๒.๔.๑๖ แผนแม่บทอวกาศแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

๒.๔.๑๗ แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย

๒.๔.๑๘ แผนระดับที่ ๓ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ (ถ้ามี)

๒.๕ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

๒.๕.๑ เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน (End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture)

๑) เป้าหมายย่อยที่ ๒.๑ ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคนโดยเฉพาะคนที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบาง อันรวมถึงทารก ได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

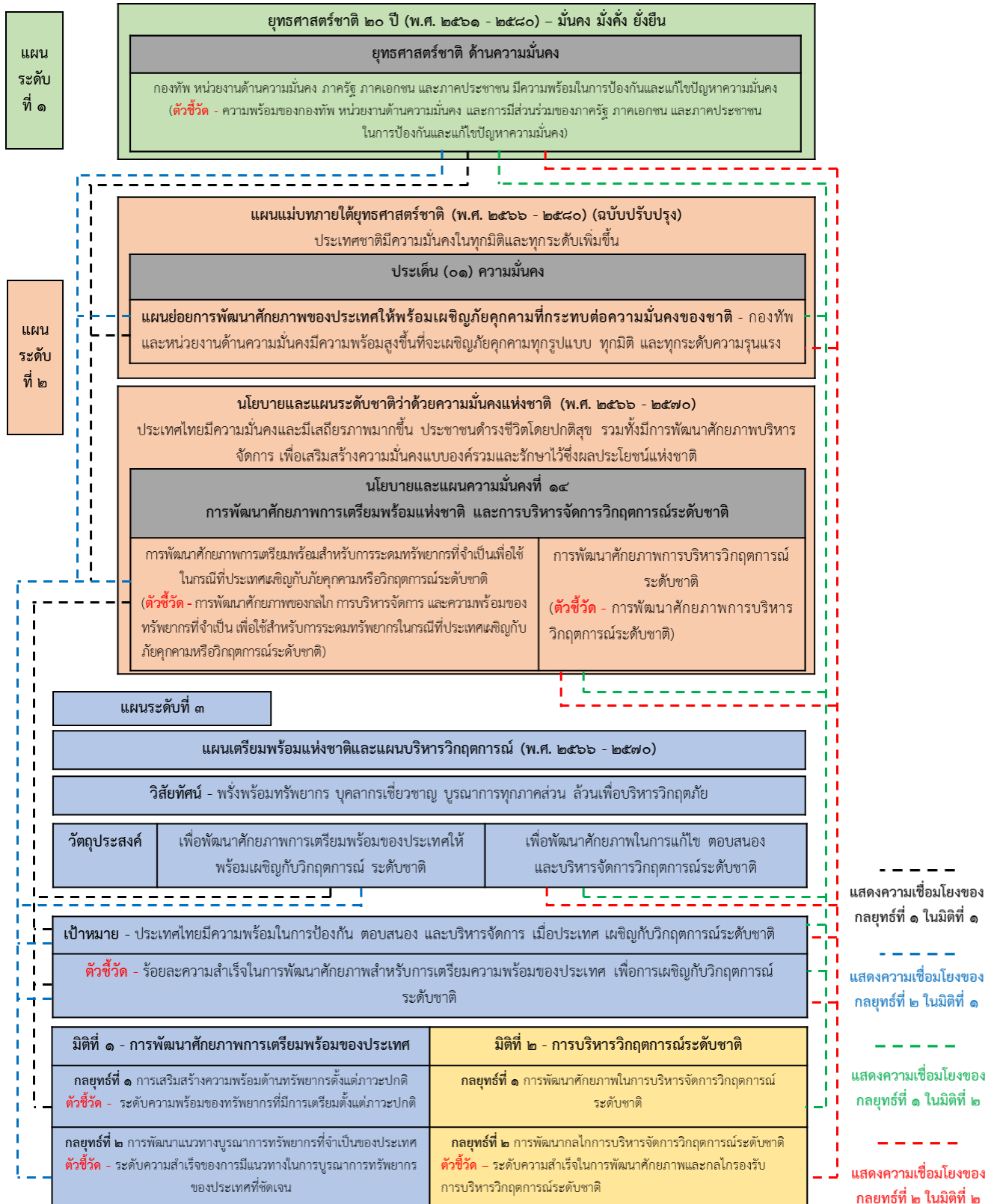
๒.๕.๒ เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย (Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages)

๑) เป้าหมายย่อยที่ ๓.d เสริมขีดความสามารถสำหรับทุกประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาในเรื่องการแจ้งเตือนล่วงหน้า การลดความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพในระดับประเทศ และระดับโลก

๒.๕.๓ เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน (Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all)

๑) เป้าหมายย่อยที่ ๗.๒ เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนในการผสมผสานการใช้พลังงานของโลกภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๙

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของแผนในระดับแนวทางการดำเนินการกับแผนระดับที่ ๑ และ ๒

ส่วนที่ ๓

กรอบแนวคิดของการเตรียมพร้อม
แห่งชาติและการบริหารวิกฤตการณ์
ระดับชาติ

๓. หลักการสำคัญของการเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๓.๑ นิยามของคำว่า “วิกฤตการณ์ระดับชาติ”

“วิกฤตการณ์ระดับชาติ หมายถึง สถานการณ์ที่ไม่ปกติจากภัยคุกคามหรือเรื่องอื่นใดอันจะก่อให้เกิดปัญหาต่อความมั่นคงแห่งชาติ ความสามารถปกป้องประชาชน ความมีเสถียรภาพในการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข กระทบอย่างรุนแรงต่อการรักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและผลประโยชน์ของชาติ มีความปัจจุบันทันด่วนและมีความรุนแรง จนผลกระทบไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทำให้การดำเนินงาน กฎหมาย กฎระเบียบ ความรู้ และประสบการณ์ที่สะสมมา ไม่สามารถที่จะคลี่คลายสถานการณ์ดังกล่าวได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ”

๓.๒ การพิจารณาสถานการณ์ที่เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๑) เงื่อนไขในการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ

การพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ ให้ใช้เงื่อนไขมิติด้านลักษณะและผลกระทบจากสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยพิจารณาควบคู่ไปกับมิติด้านการบริหารจัดการ หรือหลักเกณฑ์อื่นใดตามประกาศสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในการนำเสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี และ/หรือคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาใช้ดุลยพินิจตัดสินใจระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ

ทั้งนี้ ในกรณีที่ภัยคุกคามใดมีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสถานการณ์ในระดับวิกฤตเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว ให้ใช้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว ประกอบการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติด้วย

มิติด้านการบริหารจัดการ

๑) สถานการณ์มีความรุนแรงเกินกว่าศักยภาพของกลไกปกติที่จะสามารถแก้ไขหรือบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงกลไกเดียว

และ/หรือ

๒) การแก้ไขปัญหา การบริหารจัดการ มีความจำเป็นต้องบูรณาการในหลายภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด

มิติด้านลักษณะและผลกระทบจากสถานการณ์

ลักษณะของสถานการณ์

- ๑) สถานการณ์เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน และ/หรือสถานการณ์ที่พัฒนาระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ๒) สถานการณ์มีความซับซ้อน และ/หรือมีสถานการณ์อื่น ๆ เข้ามาแทรกซ้อน
- ๓) สถานการณ์ที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด และต้องเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างรวดเร็วที่สุด

และ / หรือ

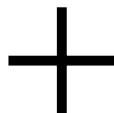
ผลกระทบเชิงพื้นที่ และ/หรือ โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

พื้นที่ในลักษณะต่าง ๆ และ/หรือโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศได้รับความเสียหายหรือถูกทำลาย จนไม่สามารถใช้ประโยชน์ และ/หรือดำเนินการได้อย่างเป็นปกติ

และ / หรือ

ผลกระทบต่อประชาชน

ประชาชนได้รับผลกระทบจนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

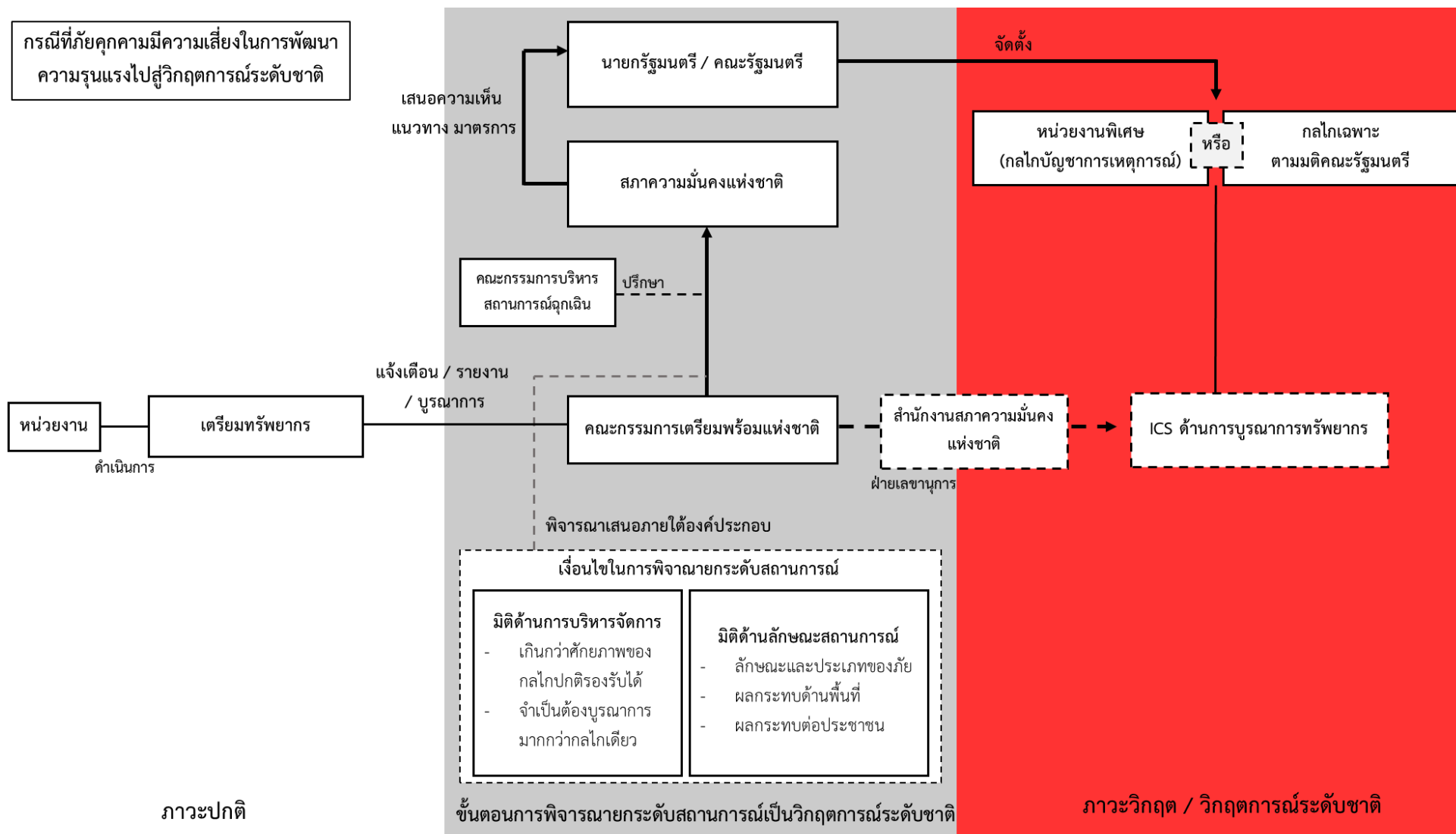
๒) แนวทางการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ

กรณีที่ยกคุกคามมีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ คณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติจะเป็นกลไกหลักในการติดตาม ประเมิน และพิจารณาสถานการณ์ โดยหากสถานการณ์ดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นไปตามเงื่อนไขในการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ ตามที่ปรากฏใน ๑) และคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องยกระดับเป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ คณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติจะเสนอความเห็น แนวทาง มาตรการต่อ สภาความมั่นคงแห่งชาติ ก่อนเสนอต่อนายกรัฐมนตรี และ/หรือคณะรัฐมนตรีตามลำดับ

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีและ/หรือคณะรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าว เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ อาจพิจารณาอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และจัดตั้งหน่วยงานพิเศษสำหรับเป็นกลไกการบริหารจัดการ สถานการณ์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม กรณีที่นายกรัฐมนตรีและ/หรือคณะรัฐมนตรี มีต้องการให้การบริหารจัดการ กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากจนเกินไป อาจพิจารณาจัดตั้งกลไกเฉพาะกิจตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ได้อีกทางหนึ่งได้ก็ย่อมได้

ทั้งนี้ การดำเนินการตามขั้นตอนของการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ จะต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงของสถานการณ์และข้อมูลด้านการข่าว โดยคำนึงถึงความเร่งด่วนในการดำเนินการ เป็นสำคัญ

แผนภาพสรุปแนวทางทางการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๓.๓ แนวทางการดำเนินการตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ ใช้เป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็นตั้งแต่ภาวะปกติ รวมถึงพัฒนาแนวทางการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ เพื่อสนับสนุนการแก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการเมื่อประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมีคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติเป็นกลไกเชิงนโยบายในการกำกับดำเนินการตามแผน

ในกรณีที่ภัยคุกคามมีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงและจำเป็นต้องยกระดับไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ ให้สภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกลไกหลักมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายในการเชื่อมโยงกลไกต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ากับฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณายกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ และจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติต่อไป

ภายหลังจากฝ่ายบริหารพิจารณายกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ ให้ดำเนินการตาม **แผนบริหารวิกฤตการณ์** ซึ่งกำหนดกลไกและแผนในการบริหารจัดการ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการสถานการณ์ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการปฏิบัติตามกลไกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติเป็นกรอบในการดำเนินการ

๓.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ๑) พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗
- ๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๓) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
- ๔) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
- ๕) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๖) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๗) พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๘) พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๙) พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๑๐) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๑๑) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘
- ๑๒) ประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ ๔

สาระสำคัญของแผน

๔. สาระสำคัญของแผน

๔.๑ การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเทศไทยมีความเสี่ยงในการเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงในหลายรูปแบบ ในปัจจุบัน ภัยคุกคามความมั่นคงมีความสลับซับซ้อน มีสาเหตุและผลกระทบที่เชื่อมโยงระหว่างกัน สามารถคาดการณ์ได้ยากมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างในทุกมิติ ทั้งนี้ ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมในการบริหารจัดการเมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ ซึ่งการเตรียมพร้อมดังกล่าวจะต้องมีการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในระดับโลก ภูมิภาค และประเทศ ดังนี้

๔.๑.๑ สถานการณ์ความมั่นคงในระดับโลก

ภาพรวม ภูมิทัศน์สถานการณ์ความมั่นคงของโลก มีปัจจัยที่สำคัญต่อการวางแผนรับมือ และบริหารจัดการของประเทศหลายประการ โดยเฉพาะความขัดแย้งของประเทศมหาอำนาจ พัฒนาการของเทคโนโลยีขั้นสูงที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดดและมีแนวโน้มผูกขาดอำนาจในการต่อรองสูงขึ้น อีกทั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ยังเป็นตัวเร่งสำคัญที่ทำให้โลกกำลังเผชิญความท้าทายที่มีพลวัตสูง และคาดการณ์ได้ยาก ตลอดจนปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๑) **การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจ** ที่ยกระดับบทบาทและอิทธิพลในเวทีระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการค้า มีความตึงเครียดอย่างต่อเนื่อง โดยการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจดังกล่าวมีการขยายอิทธิพลผ่านการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ และเกี่ยวพันกับกิจการระหว่างประเทศในหลายมิติ ทั้งการแข่งขันทางการทหาร การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การค้าการลงทุน และได้ขยายพื้นที่ความขัดแย้งไปสู่พื้นที่ไซเบอร์และอวกาศ อีกทั้งการกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบโต้ระหว่างกันได้ส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ เป็นวงกว้าง ทั้งสถานการณ์ความผันผวนของราคาพลังงานโลก การจำกัดและกักตุนสินค้าซึ่งทำให้ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นทั่วโลก นอกจากนี้ การรวมกลุ่มของประเทศต่าง ๆ ได้กลายเป็นขั้วอำนาจที่สำคัญซึ่งส่งผลให้การเจรจาต่อรองระหว่างประเทศมีความซับซ้อน อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมในเวทีระหว่างประเทศจึงเป็นความท้าทายที่สำคัญต่อการดำเนินยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในการสร้างดุลยภาพบนเวทีระหว่างประเทศ

๒) **การเปลี่ยนแปลงและความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี** การพัฒนาของเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างก้าวกระโดด ได้นำไปสู่ความเสี่ยงต่อการผูกขาดทางเทคโนโลยีขั้นสูงจากประเทศมหาอำนาจหรือประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูง ทั้งด้านการสื่อสาร การคมนาคม การทหาร และวิทยาการทางการแพทย์ ซึ่งทำให้

ประเทศในกลุ่มดังกล่าวอาจมีอำนาจในการต่อรองเหนือประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ การพัฒนาเทคโนโลยีอาจนำไปสู่ความขัดแย้งหรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ อาทิ การโจมตีทางไซเบอร์ การโจรกรรมข้อมูล การโจมตีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ การก่อการร้ายที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ สงครามไซเบอร์ ตลอดจนการปฏิบัติการทางการทหารด้านไซเบอร์ ซึ่งมีแนวโน้มที่ประเทศต่าง ๆ จะมีการดำเนินการในลักษณะเช่นนี้ที่เพิ่มมากขึ้น โดยในห้วงที่ผ่านมา ประเทศไทยมีแนวโน้มในการถูกโจมตีทางไซเบอร์ซึ่งก่อให้เกิดมูลค่าความเสียหายจำนวนมาก

๓) **การเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำ** เป็นสถานการณ์ที่ทุกประเทศมีความเสี่ยงในการเผชิญกับวิกฤตดังกล่าว เนื่องจากการเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่หรือโรคติดต่ออุบัติซ้ำมักมีแนวโน้มของการเกิดที่รวดเร็ว และไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคที่แน่ชัด เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ที่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ประกาศให้เป็นโรคระบาดขนาดใหญ่ (Pandemic) ซึ่งการแพร่ระบาดดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงวิกฤตการณ์ด้านสาธารณสุขเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบในทุกมิติ อาทิ ปัญหาทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับโลกและระดับประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ ยังเป็นปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยงในการเกิดภัยคุกคามความมั่นคงอื่น ๆ อีกด้วย อาทิ ปัญหาการย้ายถิ่น ปัญหาความขัดแย้งบริเวณชายแดน ฯลฯ ดังนั้น การรับมือกับโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำจึงไม่สามารถให้ความสำคัญกับมิติด้านสุขภาพอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงมิติด้านความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) พร้อมด้วย

๔) **อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย** เป็นปัญหาที่ในเวทีระหว่างประเทศมีการเฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง โดยในห้วงที่ผ่านมา พบว่ามีการก่ออาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่าง ๆ อาทิ การค้ามนุษย์ การลักลอบเข้าเมือง การค้าสิ่งของผิดกฎหมาย และการก่อการร้าย เป็นต้น ทั้งนี้ การก่อการร้ายมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือมีลักษณะของการก่อเหตุโดยลำพัง (Lone Actor) รวมถึงมีการเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง อีกทั้งการก่อการร้ายยังมีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมด้านอื่น ๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม ในกรณีของประเทศไทย กลุ่มก่อการร้ายอาจใช้เป็นที่พำนักหรือเป็นสถานที่ในการอำนวยความสะดวกในการก่อเหตุด้วยเหตุนี้ การเตรียมพร้อมในการรับมือกับการก่อการร้ายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

๔.๑.๒ สถานการณ์ความมั่นคงในระดับภูมิภาค

ภาพรวม ภูมิภาคอาเซียน สถานการณ์ความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในห้วงที่ผ่านมา มีประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ ปัญหาสถานการณ์ความมั่นคง

และเสถียรภาพทางการเมืองภายในของประเทศในภูมิภาคฯ และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้ายที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในภูมิภาคฯ อย่างต่อเนื่อง

๑) **สถานการณ์ความมั่นคงภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคฯ สร้างความกังวลอย่างยิ่งต่อเสถียรภาพทางความมั่นคงและเศรษฐกิจ เนื่องจากประเทศมหาอำนาจมีการขยายขีดความสามารถทางการทหารและเศรษฐกิจในภูมิภาคฯ มากขึ้น อาทิ โครงการความริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น ตลอดจนประเทศในภูมิภาคฯ ยังคงเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญ ทั้งความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ ทางความเชื่อ และทางการเมืองที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน

๒) **การขยายโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมระบบ 5G ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** ประเทศในภูมิภาคฯ กำลังก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนผ่านระบบโทรคมนาคมไปสู่ระบบ 5G แต่ในหลายประเทศยังคงเผชิญกับความกังวลต่ออิทธิพลและแนวโน้มการผูกขาดของระบบโครงสร้างพื้นฐานนี้ เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคฯ มีแนวโน้มเลือกใช้เทคโนโลยีจากประเทศผู้ให้บริการเพียงประเทศเดียว

๓) **สถานการณ์นักรบก่อการร้ายต่างชาติ (FTFs) ประเทศในภูมิภาคฯ** ยังคงเผชิญกับปัญหาการเกิดอาชญากรรมข้ามชาติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัญหาการก่อการร้าย และการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงโดยกลุ่มติดอาวุธในท้องถิ่น เพื่อแสวงหาแนวร่วมในการก่อเหตุผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ ยังพบว่ามีแนวโน้มของการเคลื่อนย้ายของกลุ่มผู้ก่อการร้ายข้ามชาติที่เข้ามารวมกลุ่มกันในภูมิภาคฯ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีความเสี่ยงในการเป็นประเทศทางผ่านหรือถูกใช้เป็นที่พักพิงของกลุ่มก่อการร้าย เนื่องจากที่ตั้งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมระหว่างประเทศ

๔) **การแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศในภูมิภาคฯ** ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเพียงพอต่อผลกระทบที่ภูมิภาคฯ กำลังเผชิญหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศในภูมิภาคฯ มองว่าประเทศของตนยังไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การออกนโยบาย มาตรการ และการปฏิบัติในเชิงรุกในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากที่ผ่านมาหลายประเทศในภูมิภาคฯ ได้เผชิญกับภัยธรรมชาติและความแปรปรวนของสภาพอากาศอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ

๔.๑.๓ สถานการณ์ความมั่นคงในระดับประเทศ

ภาพรวม ภูมิทัศน์สถานการณ์ความมั่นคงของประเทศไทยในห้วงที่ผ่านมา มีสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์การเมืองภายในของประเทศ ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างประเทศ ปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย

๑) **สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ** พบว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยมีการแสดงทัศนคติต่อปัญหาของประเทศตั้งแต่ปัญหาเชิงโครงสร้าง ปัญหาจากการใช้ชีวิตประจำวัน ปัญหาความยากจน สิทธิมนุษยชน และสิทธิเสรีภาพในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งปรากฏให้เห็นจากการชุมนุมประท้วงในหลายพื้นที่ผ่านรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น อาทิ การชุมนุมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น ดังนั้น การเปิดพื้นที่รับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากที่จะกลายเป็นเงื่อนไขในการลดความขัดแย้ง และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง

๒) **ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19)** ความเสี่ยงของประเทศไทยที่อาจได้รับผลกระทบจากโรคติดต่ออุบัติใหม่มี ๒ ลักษณะที่สำคัญ คือ ๑) โรคติดต่ออุบัติใหม่ที่อาจแพร่ระบาดมาจากต่างประเทศ เช่น โรคไขเหลือง โรคลิซมาเนีย โรคติดเชื้อไวรัสนิปาห์ โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า โรคที่อาจติดมากับสัตว์ อาทิ โรคฝีดาษลิง รวมทั้งโรคที่มีการนำมาประยุกต์ใช้เป็นอาวุธชีวภาพ อาทิ โรคแอนแทรกซ์ โรคไข้ทรพิษ และโรคกาฬโรค และ ๒) โรคติดต่ออุบัติใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น โรคที่เกิดจากการกลายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ และ/หรือ การกลายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดนก และโรคที่เกิดจากการดื้อยาชนิดใหม่ เป็นต้น จากข้อมูลสถิติของการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ในประเทศไทยที่ผ่านมา มักเกิดจากโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศและแพร่กระจายผ่านโครงข่ายคมนาคมระหว่างประเทศเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการบินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีเส้นทางการบินเชื่อมโยงกับภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งหากมีโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่มีมนุษย์เป็นพาหะหรือมีการใช้อาวุธชีวภาพโดยการใช้มนุษย์เป็นพาหะก็อาจทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคนั้น ๆ ได้

๓) **ผลกระทบจากความขัดแย้งในเวทีระหว่างประเทศ** ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบในหลายมิติที่สำคัญ คือ ๑) ราคาพลังงานในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น จากความผันผวนของราคาพลังงานในตลาดโลก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์โลก และ ๒) ความเสี่ยงของการขาดแคลนวัตถุดิบทางการเกษตร เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอุปทานการผลิตและการส่งออก โดยเป็นผลมาจากประเทศผู้ผลิตจำกัดการส่งออกวัตถุดิบทางการเกษตร

๔) **ปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์** ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาการก่ออาชญากรรมไซเบอร์มากขึ้น โดยมีแนวโน้มตกเป็นเป้าหมายของการคุกคามทางไซเบอร์มากขึ้น เนื่องจากระบบการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ประกอบกับหน่วยงานหรือบริษัทของประเทศไทยมักจะปฏิบัติตามข้อเรียกร้องในสิ่งที่อาชญากรไซเบอร์ร้องขอ นอกจากนี้ ยังพบว่าโรงพยาบาล ศูนย์การแพทย์ และสถาบันสาธารณะเป็นเป้าหมายที่สำคัญของอาชญากรไซเบอร์เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การโจมตีทางไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานของประเทศเป็นสิ่งที่ประเทศไทยให้ความสำคัญและจำเป็นต้องมีมาตรการในการป้องกัน และเตรียมพร้อมอย่างต่อเนื่อง

๕) **ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย** ในห้วงที่ผ่านมา ประเทศไทยมีคดีที่อาจเชื่อมโยงกับการก่ออาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้ายทั้งภายในและระหว่างประเทศ อาทิ การฟอกเงิน การลักลอบเข้าเมือง และการค้ามนุษย์ เป็นต้น โดยการลักลอบเข้าเมืองมีสัดส่วนของการเกิดมากที่สุด อย่างไรก็ตาม การฟอกเงิน และอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเช่นกัน

๔.๑.๔ **ภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ**

จากการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทั้งในระดับโลก ภูมิภาค และประเทศ ร่วมกับการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ของการประเมินความเสี่ยง และการคาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อพิจารณาแนวโน้มของภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติที่ประเทศมีความจำเป็นในการเตรียมพร้อมรับมือ ในห้วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีดังนี้ ภัยคุกคามไซเบอร์ โรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำ การก่อการร้าย วิกฤตด้านพลังงาน และวิกฤตด้านอาหาร และภัยคุกคามอื่น ๆ ที่มีการประเมินแล้วว่ามีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ

๔.๒ ผลการดำเนินการขับเคลื่อนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) เป็นแผนที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อรับมือกับภัยคุกคาม โดยมีการขับเคลื่อนใน ๓ ภัยหลัก ได้แก่ ๑) ภัยจากการสู้รบ ๒) สาธารณภัย และ ๓) วิกฤตการณ์ความมั่นคง ทั้งนี้ ภัยที่เกิดจากการสู้รบและสาธารณภัย เป็นภัยที่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการรองรับการแก้ไขสถานการณ์เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จะให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประเด็นวิกฤตการณ์ความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง โดยจะกำหนดค่านิยม หลักเกณฑ์ ตลอดจนประเด็นภัยที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

การขับเคลื่อนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ซึ่งอ้างอิงจากผลการประเมินผ่านแบบสอบถามในภาพรวม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) มีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานได้

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตสำหรับการจัดทำแผนในห้วงถัดไป คือ ๑) ควรระบุขอบเขตของแผนให้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกหน่วยงาน ๒) การประเมินบริบทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และ ๓) กำหนดรูปแบบการขับเคลื่อน การกำกับ ติดตาม และประเมินผลให้ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย และกลยุทธ์ ของทุกประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติฯ อย่างไรก็ตาม มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ๑) การพิจารณากำหนดเป้าประสงค์ให้สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นโดยฉับพลัน และระบุให้มีความเฉพาะเจาะจงเพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการนำไปปฏิบัติ ๒) การจัดอบรม ให้ความรู้ และฝึกซ้อมเกี่ยวกับแผนเผชิญเหตุอย่างต่อเนื่อง ๓) การเพิ่มช่องทางการให้ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติฯ และ ๔) การกำกับ ติดตาม และการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติตามตัวชี้วัดที่กำหนดอย่างชัดเจน เช่น หน่วยงานหลักควรกำกับติดตามอย่างไร และหน่วยงานสนับสนุนควรรายงานอย่างไรให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

๔.๓ เหตุผลและความจำเป็นในการจัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๗ (๓) กำหนดให้สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ “พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง **แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนบริหารวิกฤตการณ์** ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ” โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามอย่างต่อเนื่อง

ในการนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบให้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในฐานะแผนระดับที่ ๓ ซึ่งเป็นการรวมแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนบริหารวิกฤตการณ์ไว้ในเล่มเดียวกัน โดยแผนดังกล่าวจะใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศและการบริหารจัดการเพื่อให้ประเทศสามารถแก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการได้เมื่อเผชิญกับ “วิกฤตการณ์ระดับชาติ” ในห้วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมรองรับได้อย่างเหมาะสม

๔.๔ ประเด็นภัยที่มุ่งเน้นขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มุ่งเน้นการพัฒนา ศักยภาพการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์ของประเทศโดย**เฉพาะภาครัฐและ/หรือที่มีความร่วมมือกับภาคเอกชน** ให้สามารถเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติได้ โดยในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ จะขับเคลื่อนการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ โดยพัฒนา ศักยภาพการเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการในระดับชาติ พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับประเด็นภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติที่ได้รับการประเมินเป็นประเด็นเฉพาะ ดังนี้ ๑) ภัยคุกคามไซเบอร์ ๒) ภัยคุกคามโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำ ๓) ภัยจากการก่อการร้าย ๔) วิกฤตด้านพลังงาน ๕) วิกฤตด้านอาหาร ทั้งนี้ มิได้จำกัดภัยคุกคามไว้เพียง ๕ ภัยเท่านั้น แต่ยังอาจหมายรวมถึงภัยคุกคามอื่น ๆ ที่มีการประเมินแล้วที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อให้การเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๕ สาระสำคัญของแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๔.๕.๑ วิสัยทัศน์

“พร้อมพร้อมทรัพยากร บุคลากรเชี่ยวชาญ บูรณาการทุกภาคส่วน ล้วนเพื่อบริหารวิกฤตภัย”

๔.๕.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศให้พร้อมเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพในการแก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๔.๕.๓ เป้าหมายและตัวชี้วัดภาพรวม

๑) เป้าหมายภาพรวม

ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกัน แก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการเมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

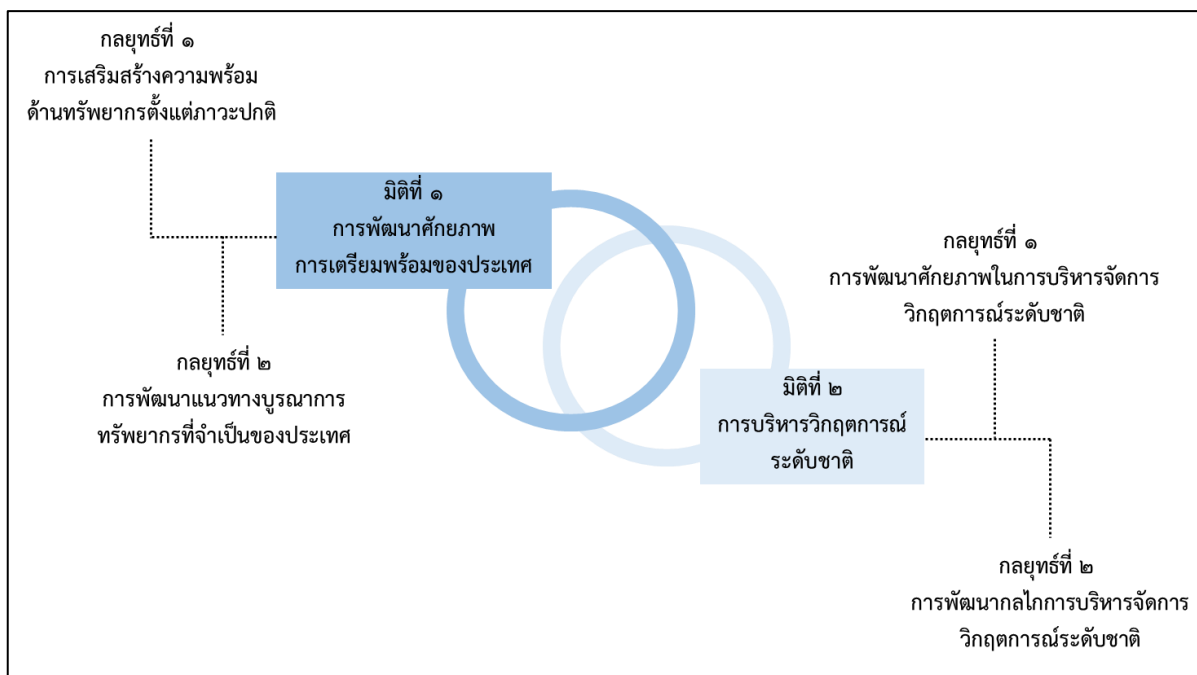
๒) ตัวชี้วัดภาพรวม^๑

ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพสำหรับการเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

^๑ ดูคำอธิบายตัวชี้วัดภาพรวมได้ที่ ภาคผนวก ค หน้า ๕๔

๔.๕.๔ แนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย

ภาพสรุปแนวทางการดำเนินการ (Overview)

➤ มิติที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ

การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศมุ่งเน้นพัฒนาการเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ รวมถึงการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งในเชิงโครงสร้าง กลไก และแนวทางการบริหารจัดการ เพื่อให้ประเทศมีความพร้อมด้านทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติได้

กลยุทธ์ที่ ๑ การเสริมสร้างความพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ

เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างและพัฒนาการเตรียมทรัพยากรที่ครอบคลุม ๔ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ทรัพยากรด้านบุคลากร ๒) ทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ^๒ ๓) ทรัพยากรด้านงบประมาณ และ ๔) กฎหมายและแผนที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการเตรียมตั้งแต่ภาวะปกติ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาใช้ได้เมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

^๒ ทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่ อาหาร และพลังงาน ฯลฯ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์^๓

๑) ระดับความพร้อมของทรัพยากรที่มีการเตรียมตั้งแต่ภาวะปกติ

แนวทางการดำเนินงาน

๑) สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ

- ทบทวน ประเมิน และตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ ตามแนวทางการประเมินความพร้อมที่หน่วยงานรับผิดชอบแต่ละประเด็นภัยคุกคามกำหนด อาทิ การกำหนดมาตรฐานทรัพยากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารจัดการภาวะวิกฤต และการประเมินความเพียงพอของทรัพยากรด้านอาหาร เป็นต้น

- พัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยสำหรับการพัฒนาทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของให้มีประสิทธิภาพและความหลากหลายเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับกับการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต

๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- พัฒนาการสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

- พัฒนาช่องทางและรูปแบบการเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีความจำเป็นทั้งองค์ความรู้เฉพาะทางและองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชาการเหตุการณ์ให้แก่บุคลากรที่เป็นผู้ปฏิบัติงานจากทุกภาคส่วนในภาวะวิกฤตอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- พัฒนาแนวทางในการจัดสรรและหมุนเวียนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน (Human Resource Allocation/Rotation) เพื่อเตรียมพร้อมในกรณี ที่ประเทศเข้าสู่ วิกฤตการณ์ระดับชาติ และมีความจำเป็นต้องสนับสนุนบุคลากรจากพื้นที่หนึ่งไปอีกพื้นที่หนึ่ง

๓) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและการบริหารจัดการข้อมูล

- จัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรของหน่วยงาน แหล่งการผลิตทรัพยากร สถานที่จัดเก็บและสำรองทรัพยากร และข้อมูลที่สำคัญอื่น ๆ พร้อมทั้งสนับสนุนให้บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

^๓ ดูคำอธิบายตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ (มิติที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑) ได้ที่ ภาคผนวก ค หน้า ๕๖

- พัฒนาและนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนา
ทรัพยากรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการใช้งานสูงขึ้น

๔) ยกกระตบการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถบริหารจัดการวิกฤตการณ์
ระดับชาติได้อย่างคล่องตัว

- ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ คำสั่ง และ
ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถปฏิบัติภารกิจ
ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา

- ทบทวนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง
ให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤตการณ์ระดับชาติ

- ทบทวนและพัฒนากฎหมายที่รองรับการวิจัยและพัฒนา รวมถึงใช้ทรัพยากร
รูปแบบใหม่ที่น่ามาสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ระดับชาติ เช่น การใช้พลังงานทดแทน
(Renewable Energy) เป็นต้น

๕) พัฒนาและบูรณาการช่องทางการสื่อสารกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยพิจารณาจัดตั้งเป็น Joint Information
Center (JIC) เพื่อเป็นองค์กรกลางในการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่เป็นเอกภาพและชัดเจน

๖) ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถจัดหา
เพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการทรัพยากรที่จำเป็นในภาวะวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในภาวะวิกฤตร่วมกับเครือข่ายผู้ปฏิบัติงาน
ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กองทัพ อาสาสมัครในพื้นที่ สมาคม และมูลนิธิ ฯลฯ เพื่อสนับสนุนภารกิจการปฏิบัติงาน
ได้อย่างทันท่วงที

- ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายในประเทศและเครือข่าย
ต่างประเทศ ทั้งในมิติการสร้างองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนา รวมถึงการจัดการและสนับสนุนทรัพยากรที่ประเทศ
มีความจำเป็นต้องใช้เมื่อเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

- สร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อสนับสนุนการผลิต
และจำหน่ายทรัพยากรที่มีความจำเป็นในกรณีที่ประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ

รายละเอียดกิจกรรม/โครงการ ภายใต้มติที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑ สามารถดู
รายละเอียดตามภาคผนวก ง (ตารางสรุปกิจกรรม/โครงการ) หน้า ๖๔

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาแนวทางบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ

เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั่วโลก แนวทาง และกระบวนการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของ
ประเทศ ให้สามารถสนับสนุนการแก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการเมื่อประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์^๔

๑) ระดับความสำเร็จของการพัฒนาแนวทางในการบูรณาการทรัพยากรของ
ประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน

๑) พัฒนากลไกการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ
ในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์ และ/หรือเป็นกลไกบัญชาการด้านการบูรณาการทรัพยากร สำหรับ
ประสาน บูรณาการ รวมถึงตัดสินใจในการระดมและกระจายทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนผู้บัญชาการ
เหตุการณ์ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๒) เสริมสร้างการเชื่อมโยงการบูรณาการทรัพยากรระหว่างกลไกระดับประเทศ
กลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระหว่างกลไกการบูรณาการทรัพยากร
ระดับประเทศ กลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลไกระดับประเทศสามารถระดม
ถ่ายโอน และนำทรัพยากรที่จำเป็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการวิกฤตการณ์
ระดับชาติได้อย่างทันท่วงที

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการประสานงาน และการบูรณาการ
ทรัพยากร ตั้งแต่กลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการดำเนินงาน

^๔ คำอธิบายตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ (มติที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๒) ได้ที่ ภาคผนวก ค หน้า ๕๗

- จัดทำ ทบทวน และปรับปรุงแนวทางการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ และระดับประเด็นภัยคุกคามอย่างต่อเนื่อง

๓) ผลักดันให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิกฤตการณ์ (Crisis Law and Regulations Advisory Center) เพื่อเป็นกลไกในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์และหน่วยงาน ในการใช้กฎหมายเพื่อบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

รายละเอียดกิจกรรม/โครงการ ภายใต้มิติที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๒ สามารถดูรายละเอียดตามภาคผนวก ง (ตารางสรุปกิจกรรม/โครงการ) หน้า ๖๙

➤ มิติที่ ๒ การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ

การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ มุ่งพัฒนากลไกระดับประเทศรองรับวิกฤตการณ์ระดับชาติ พร้อมทั้งเชื่อมโยงกลไกระดับประเทศกับกลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม เมื่อเกิดกรณีที่มีความจำเป็นต้องยกระดับการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาองค์ความรู้ การฝึกบริหารวิกฤตการณ์ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติเพิ่มสูงขึ้น

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์^๔

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและกลไกรองรับการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ (ตัวชี้วัดนี้ ใช้วัดทั้ง ๒ กลยุทธ์ในมิติที่ ๒ หรือ ๒ กลยุทธ์ ๑ ตัวชี้วัด)

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

เพื่อให้เกิดการพัฒนาแผน แนวทาง แนวปฏิบัติหรือระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนแผนเผชิญเหตุหรือแผนตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ รวมถึงการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการบริหารวิกฤตการณ์ และการฝึกบริหารวิกฤตการณ์ เพื่อยกระดับศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

^๔ ดูคำอธิบายตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ (มิติที่ ๒ ทั้งกลยุทธ์ที่ ๑ และ ๒) ได้ที่ ภาคผนวก ค หน้า ๖๐

แนวทางการดำเนินงาน

๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม หน่วยงานที่มีภารกิจตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินหรือหน่วยงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน จัดทำแผนการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินหรือแผนเผชิญเหตุหรือแผนตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อรองรับแผนบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที โดยมีองค์ประกอบที่ต้องกำหนดในแผน ดังนี้

(๑) กำหนดกลไกที่ใช้ในการบริหารสถานการณ์ในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม ขั้นตอนในการตอบโต้สถานการณ์ ขอบเขตความรับผิดชอบ รวมถึงมาตรการหรือแนวทางในการยกระดับสถานการณ์หรือส่งต่อการบริหารจัดการสถานการณ์ไปสู่กลไกในระดับที่สูงขึ้นไป

(๒) กำหนดแนวทางในการประเมินสถานการณ์ ระบบการประเมินความเสี่ยงและแนวโน้มของสถานการณ์ ระบบการแจ้งเตือน ระบบการแจ้งเหตุ และระบบการรายงานสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่สถานการณ์วิกฤตการณ์ระดับชาติ

(๓) กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน และระบบบัญชาการเหตุการณ์โดยให้มีศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และผู้บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อบูรณาการและสร้างเครือข่ายในการทำงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมทั้งในระดับหน่วยงาน ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน โดยศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินจะต้องมีภารกิจที่ครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

๒) พัฒนาแนวทางในการสั่งการ บัญชา และสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติงาน และหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจสถานการณ์ และสามารถบริหารจัดการสถานการณ์หรือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที

๓) จัดการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมีสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานอำนวยการจัดฝึกระดับชาติ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคามเป็นหน่วยงานอำนวยการฝึกในระดับหน่วยงาน เพื่อเป็นการทดสอบระบบบัญชาการเหตุการณ์ รวมถึงศักยภาพและความพร้อมของหน่วยงานตลอดจนผู้ปฏิบัติงานโดยตรง พร้อมทั้งส่งเสริมให้จัดทำองค์ความรู้ในการฝึกอย่างเป็นระบบและประชาสัมพันธ์ผลการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆระดับ

รายละเอียดกิจกรรม/โครงการ ภายใต้มิติที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๑ สามารถดู
รายละเอียดตามภาคผนวก ง (ตารางสรุปกิจกรรม/โครงการ) หน้า ๗๐

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

เพื่อให้เกิดการจัดทำกลไกระดับชาติและระดับประเด็นภัยคุกคามรองรับวิกฤตการณ์
ระดับชาติ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการเชื่อมโยงกลไกแต่ละระดับให้มีความต่อเนื่องและสามารถบูรณาการ
การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกฎหมายการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินงาน

๑) พัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยเฉพาะกลไกในระดับ
นโยบายที่ดำเนินการภายใต้การบัญชาการของนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นองค์กรหลัก
ในการกำกับ ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีในเชิงนโยบาย เพื่อสั่งการ
ในการแก้ไขและตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤตให้ยุติลงโดยเร็ว โดยกลไกดังกล่าวต้องสอดคล้องกับกฎหมาย
การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รูปแบบการบัญชาการและการสั่งการ
ให้ยึดถือแนวทางของระบบบัญชาการเหตุการณ์เป็นแนวทางหลัก

๒) ยกระดับความเชื่อมโยงของกลไกในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ
โดยให้หน่วยงานที่มีภารกิจในการตอบโต้หรือเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็น
ภัยคุกคาม ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำหนดกลไกการบริหารสถานการณ์วิกฤตของแต่ละประเด็นภัยคุกคาม
เพื่อรองรับกลไกในระดับนโยบาย

(๒) จัดตั้งองค์กรในการทำหน้าที่บริหารสถานการณ์หรือศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน
หรือศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ภายใต้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ โดยจะต้องมีการกำหนดผู้บัญชาการเหตุการณ์
ผู้ประสานงาน และเครือข่ายการประสานงานเพื่อบูรณาการการแก้ไขปัญหา

(๓) กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขสถานการณ์อย่างเป็น
ลำดับ ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและบริหารจัดการ

ของผู้บัญชาการเหตุการณ์ เหตุการณ์ โดยการปฏิบัติหรือการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้คำนึงถึงการป้องกันและการบรรเทาความเสียหาย รวมถึงการลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและสังคมโดยรวมเป็นสำคัญ

๓) กำหนดช่องทางในการแจ้งเหตุ การรายงานเหตุการณ์ และการส่งต่อข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) กำหนดแนวทางการฟื้นฟูและเยียวยาภายหลังการเกิดเหตุอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการฟื้นฟูความเสียหายให้แก่ประชาชนและสังคม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ รวมถึงมีพัฒนาการและศักยภาพในการรับมือและเผชิญเหตุในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายละเอียดกิจกรรม/โครงการ ภายใต้มติที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๒ สามารถดูรายละเอียดตามภาคผนวก ง (ตารางสรุปกิจกรรม/โครงการ) หน้า ๗๓

๔.๖ กลไกและการขับเคลื่อน

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ ซึ่งเป็นแผนสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ ทั้งนี้ แผนฉบับนี้มีกลไกและแนวทางการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๑) กลไกการบริหารจัดการ

● ระดับนโยบาย

- **สภาความมั่นคงแห่งชาติ** (นายกรัฐมนตรี/ประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน) เป็นกลไกหลักในการกำกับและติดตามการดำเนินการในภาพรวม

- **คณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ** (เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน) เป็นกลไกที่จัดตั้งขึ้นภายใต้คำสั่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำ ติดตาม ประเมินผล พัฒนา และขับเคลื่อนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์

● ระดับการกำกับดำเนินการตามแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ

- **คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ** (ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน) เป็นกลไกการขับเคลื่อน ติดตาม และการรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงให้มีความเหมาะสมและเป็นเอกภาพ พร้อมทั้งบูรณาการการขับเคลื่อนแผนดังกล่าวให้สอดคล้องกับแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติไปในคราวเดียวกัน

● ระดับการดำเนินการให้เกิดการนำไปการปฏิบัติในหน่วยงานต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและประเมินผลแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน) จัดตั้งขึ้นภายใต้คำสั่งคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ เพื่อขับเคลื่อน และประเมินผลแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ เป็นการเฉพาะก่อนเสนอต่อคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ

๒) แนวทางการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล

ยึดหลักการบริหารงานคุณภาพ (PLAN DO CHECK ACT: PDCA) เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงาน “ตั้งเป้า ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุง” โดยครอบคลุมการดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ดังนี้

- **การวางแผน (PLAN)** โดยจัดทำแผนตามวงจรรายนโยบาย ตั้งแต่กระบวนการตรวจสอบปัญหา การกำหนดเป้าหมาย และนำเป้าหมายนั้นมาจัดทำแผน แนวทางการดำเนินงาน และกลยุทธ์ ตลอดจนการกำหนดระยะเวลาเริ่ม – สิ้นสุดของแผน

- **การปฏิบัติ (DO)** โดยการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินโครงการ/การดำเนินงานที่จัดทำรองรับแผน และให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ต้องมีการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานด้วยการถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

- **การตรวจสอบ (CHECK)** โดยการตรวจสอบการดำเนินงานที่ระบุการปฏิบัติไว้ตามแผน เพื่อทบทวนและวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการของแผนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ eMENSCR) เป็นหลัก

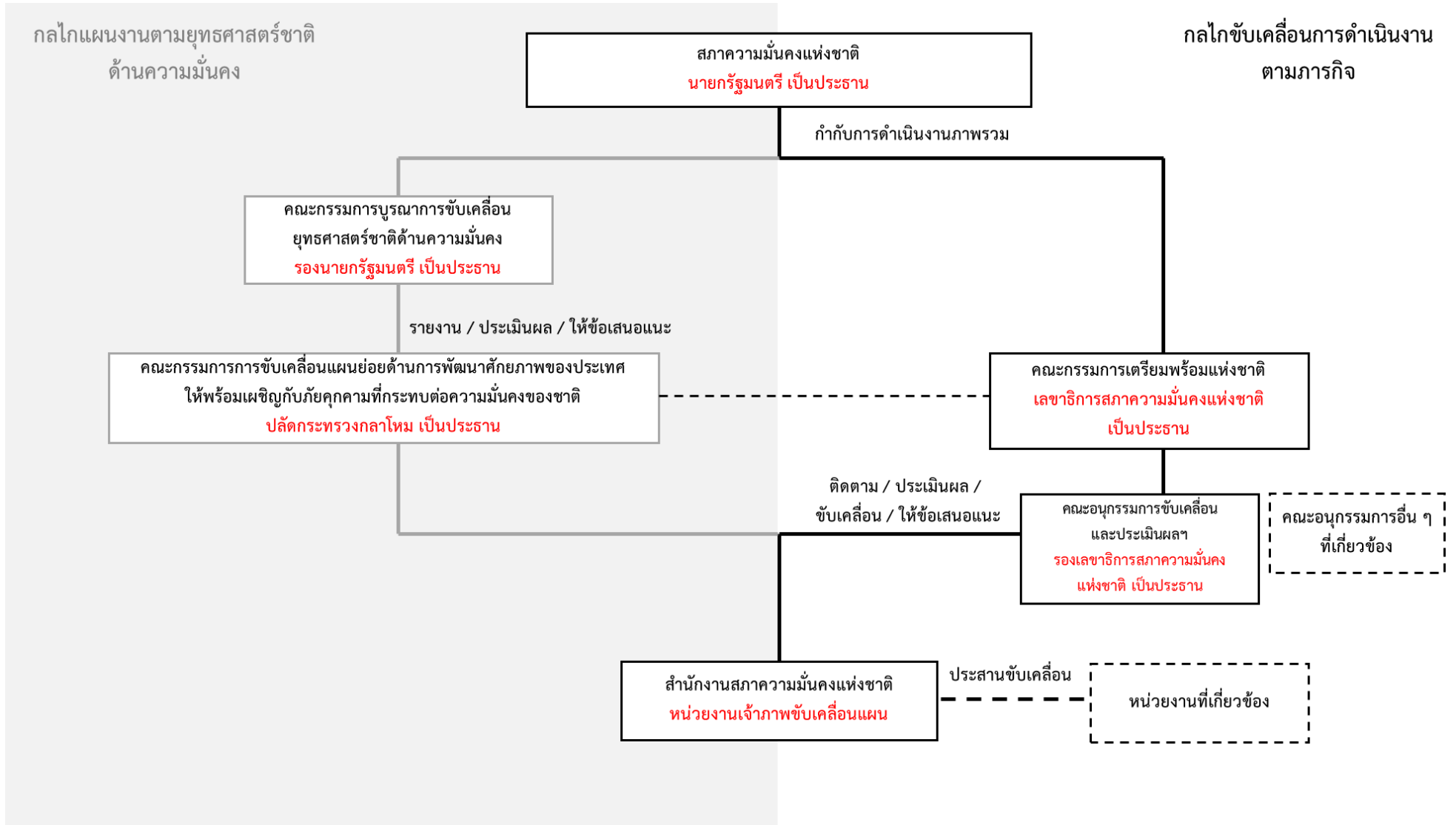
- **การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการดำเนินงาน (ACT)** โดยสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ จะวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลรายงานให้กับกลไกในแต่ละระดับรับทราบ รวมถึงนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินผลมาทบทวน ปรับปรุงแนวทางการดำเนินการและโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และเสนอต่อคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติพิจารณา เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนมีความสอดคล้องกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสม

๓) การรายงานผ่านระบบ eMENSCR ขอให้หน่วยงานต่าง ๆ ระบุความเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๒ ดังนี้

- **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐):** นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

- **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง:** แผนย่อยที่ ๓ แผนย่อยการพัฒนา ศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

แผนภาพสรุปกลไกการบริหารจัดการและขับเคลื่อน

ส่วนที่ ๕

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

นิตยาคัพท

นิยามศัพท์

๑. **ความมั่นคงแห่งชาติ** หมายถึง ภาวะที่ประเทศปลอดจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
๒. **ภัยคุกคาม** หมายถึง ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ
๓. **วิกฤตการณ์ระดับชาติ** หมายถึง สถานการณ์ที่ไม่ปกติจากภัยคุกคามหรือเรื่องอื่นใดอันจะก่อให้เกิดปัญหาต่อความมั่นคงแห่งชาติ ความสามารถปกป้องประชาชน ความมีเสถียรภาพในการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข กระทบอย่างรุนแรงต่อการรักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและผลประโยชน์ของชาติ มีความปัจจุบันทันด่วนและมีความรุนแรง จนผลกระทบไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทำให้การดำเนินงาน กฎหมาย กฎระเบียบ ความรู้ และประสบการณ์ที่สะสมมา ไม่สามารถที่จะคลี่คลายสถานการณ์ดังกล่าวได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
๔. **การเตรียมพร้อมแห่งชาติ** หมายถึง การเตรียมการด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ในภาวะปกติ เพื่อป้องกัน แก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการ เมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ
๕. **การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร** หมายถึง การเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้เมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ อันได้แก่ คน สิ่งของ งบประมาณ กฎหมาย และแผน โดยเป็นการเตรียมให้มีความพร้อมตั้งแต่ภาวะปกติ และสามารถนำทรัพยากรดังกล่าวมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์
๖. **สถานการณ์ฉุกเฉิน** หมายถึง สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวล กฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะ อันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

๗. **ระเบียบปฏิบัติ (Standard Operation Procedure: SOP)** หมายถึง ระเบียบมาตรฐานวิธีปฏิบัติงาน ที่แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยละเอียด เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง

๘. **แผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan)** หมายถึง แผนซึ่งจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือส่งด้วยวาจา โดยประกอบด้วยวัตถุประสงค์ทั่วไปที่สะท้อนหรือแสดงถึงกลยุทธ์ในภาพรวมสำหรับการจัดการเหตุฉุกเฉิน อาจรวมถึงการกำหนดทรัพยากรที่จะใช้ในการปฏิบัติงาน ภารกิจที่มอบหมาย และข้อมูลข่าวสารสำหรับจัดการเหตุฉุกเฉินระหว่างช่วงระยะเวลาการปฏิบัติการช่วงหนึ่งหรือหลายช่วง

๙. **ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Center: EOC)** หมายถึง สถานที่ที่ใช้ประสานงาน ด้านข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการจัดการเหตุฉุกเฉิน (การปฏิบัติการในสถานที่ที่เกิดเหตุ) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินอาจเป็นสถานที่ชั่วคราวหรืออาจเป็นสถานที่ศูนย์กลางหรือสถานที่มั่นคงถาวรกว่า หรืออาจจัดตั้งในองค์กรในระดับสูงกว่า หรืออาจจัดตามภารกิจหลักแต่ละด้าน หรือจัดตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ และพื้นที่รับผิดชอบ

๑๐. **ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS)** หมายถึง แนวทางในการบริหารจัดการ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภัยทุกประเภทอย่างมีมาตรฐานในพื้นที่เกิดเหตุ ตั้งแต่เหตุฉุกเฉินขนาดเล็กไปจนถึง เหตุฉุกเฉินที่มีความซับซ้อน โดยผู้ปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการ ร่วมกันได้ภายใต้การบัญชาการแบบรวมศูนย์ (Unified Command) โดยปกติมีการจัดโครงสร้างระบบเพื่อ การปฏิบัติงานใน ๕ สายงานหลัก คือ ๑) ส่วนบัญชาการ (Command) ๒) ส่วนปฏิบัติการ (Operation) ๓) ส่วนแผนงาน (Planning) ๔) ส่วนสนับสนุนกำลังบำรุงหรือโลจิสติกส์ (Logistics) และ ๕) ส่วนการเงิน/ การบริหารจัดการ (Finance/Administration) ซึ่งมีความยืดหยุ่นในการปรับหรือขยายส่วนงานที่อาจจำเป็น หรือไม่จำเป็นต้องใช้งาน ขึ้นอยู่กับลักษณะของเหตุการณ์นั้นๆ

๑๑. **ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander: IC)** หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนิน กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้น และรับผิดชอบการพัฒนากลยุทธ์ และยุทธวิธี และการสั่งใช้และ การจัดส่งทรัพยากร ผู้บัญชาการเหตุการณ์มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบโดยรวมต่อการปฏิบัติการตอบโต้ เหตุฉุกเฉิน และรับผิดชอบการจัดการการปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉินในสถานที่เกิดเหตุทั้งหมด

๑๒. **ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command Post)** หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่เพื่อใช้ในการ ดำเนินภารกิจหลักศูนย์บัญชาการอาจจะตั้งอยู่รวมกันกับฐานที่ตั้งหรือสถานที่อื่น ๆ ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการเหตุฉุกเฉิน

๑๓. การสื่อสารในภาวะวิกฤต (Crisis Communication/Strategic Communication) หมายถึง การสื่อสารของรัฐในภาวะวิกฤตไปยังสาธารณชน โดยเป็นการสื่อสารที่ถูกออกแบบและวางกลยุทธ์ไว้เพื่อควบคุมและลดผลกระทบ รวมถึงการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ผ่านช่องทางและวิธีการสื่อสารทุกรูปแบบที่เป็นไปได้

ภาคผนวก ข

ตารางสรุปแนวทางการดำเนินการ
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางสรุปแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แนวทางการดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
มิติที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ	
กลยุทธ์ที่ ๑ การเสริมสร้างความพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ	
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทบทวน ประเมิน และตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ ตามแนวทางการประเมินความพร้อมที่หน่วยงานรับผิดชอบแต่ละประเด็นภัยคุกคามกำหนด อาทิ การกำหนดรายการทรัพยากรด้านสาธารณสุขที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารจัดการภาวะวิกฤต และการประเมินความเพียงพอของทรัพยากรด้านอาหาร เป็นต้น - พัฒนาศักยภาพความรู้และการศึกษาวิจัยสำหรับการพัฒนาทรัพยากรในกลุ่มประเภทที่เป็นสิ่งของ ให้มีประสิทธิภาพและความหลากหลายเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับกับการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต 	<p>สมช. สธ. พน. กษ. ศตก. สกมช. มท. กท. คค. ทส.</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง - พัฒนาช่องทางและรูปแบบการเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีความจำเป็น ทั้งองค์ความรู้เฉพาะทางและองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชาการเหตุการณ์ให้แก่บุคลากรที่เป็นผู้ปฏิบัติงานจากทุกภาคส่วนในภาวะวิกฤตอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ - พัฒนาแนวทางในการจัดสรรและหมุนเวียนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน (Human Resource Allocation/ Rotation) เพื่อเตรียมพร้อมในกรณีประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติและมีความจำเป็นต้องสนับสนุนบุคลากรจากพื้นที่หนึ่งไปอีกพื้นที่หนึ่ง 	<p>สธ. พน. กษ. ศตก. สกมช. มท. กท.</p>

<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและการบริหารจัดการข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none">- จัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรของหน่วยงาน แหล่งการผลิตทรัพยากร สถานที่จัดเก็บและสำรองทรัพยากร และข้อมูลที่สำคัญอื่น ๆ พร้อมทั้งสนับสนุนให้บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง- พัฒนาและนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการใช้งานสูงขึ้น	<p>สมช. สธ. พน. กษ. ศตก. สภมช. ดศ. กอ.รมน. มท. กท.</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๔ ยกระดับการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติได้อย่างคล่องตัว</p> <ul style="list-style-type: none">- ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ คำสั่ง และประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถปฏิบัติภารกิจในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา- ทบทวนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤตการณ์ระดับชาติ- ทบทวนและพัฒนากฎหมายที่รองรับการวิจัยและพัฒนา รวมถึงใช้ทรัพยากรรูปแบบใหม่ที่น่ามาสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ระดับชาติ เช่น การใช้พลังงานทดแทน (Renewable Energy) เป็นต้น	<p>สมช. สธ. พน. กษ. ศตก. สภมช. กค. สคก.</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๕ พัฒนาและบูรณาการช่องทางการสื่อสารกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยพิจารณาจัดตั้งเป็น Joint Information Center (JIC) เพื่อเป็นองค์กรกลางในการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่เป็นเอกภาพและชัดเจน</p>	<p>สมช. ดศ. กปส.</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๖ ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถจัดหา เพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการทรัพยากรที่จำเป็นในภาวะวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <ul style="list-style-type: none">- พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในภาวะวิกฤตร่วมกับเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กองทัพ อาสาสมัครในพื้นที่ สมาคม และมูลนิธิ ฯลฯ เพื่อสนับสนุนภารกิจการปฏิบัติงานได้อย่างทันท่วงที	<p>สธ. พน. กษ. มท. กท. ศตก. สภมช. อก. ทส.</p>

<p>- ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายในประเทศและเครือข่ายต่างประเทศ ทั้งในมิติการสร้างองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนา รวมถึงการจัดการและสนับสนุนทรัพยากรที่ประเทศมีความจำเป็นต้องใช้เมื่อเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ</p> <p>- สร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อสนับสนุนการผลิตและจำหน่ายทรัพยากรที่มีความจำเป็นในกรณีประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ</p>	
กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาแนวทางบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ	
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ พัฒนากลไกการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์ และ/หรือ เป็นกลไกบัญชาการด้านการบูรณาการทรัพยากร สำหรับประสานบูรณาการ รวมถึงตัดสินใจในการระดมและกระจายทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนผู้บัญชาการเหตุการณ์ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ</p>	สมช.
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ เสริมสร้างการเชื่อมโยงการบูรณาการทรัพยากรระหว่างกลไกระดับประเทศ กลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>- พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระหว่างกลไกการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ กลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลไกระดับประเทศสามารถระดม ถ่ายโอน และนำทรัพยากรที่จำเป็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติได้อย่างทันท่วงที</p> <p>- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการประสานงาน และการบูรณาการทรัพยากร ตั้งแต่กลไกระดับประเด็นภัยคุกคาม และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการดำเนินงาน</p> <p>- ทบทวนและปรับปรุงแนวทางการบูรณาการทรัพยากรของประเทศร่วมกันอย่างต่อเนื่อง</p>	สมช. สธ. พน. กษ. มท. กท. ศตท. สกมช.

<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ ผลักดันให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิกฤตการณ์ (Crisis Law and Regulations Advisory Center) เพื่อเป็นกลไกในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์และหน่วยงาน ในการใช้กฎหมายเพื่อบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์</p>	<p>สมช. ยธ. ศคก.</p>
<p style="text-align: center;">มิติที่ ๒ การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ</p>	
<p>กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ</p>	
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม หน่วยงานที่มีภารกิจตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินหรือหน่วยงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน จัดทำแผนการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินหรือแผนเผชิญเหตุหรือแผนตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อรองรับแผนบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ โดยมีองค์ประกอบที่ต้องกำหนดในแผน ดังนี้</p> <p>(๑) กำหนดกลไกที่ใช้ในการบริหารสถานการณ์ในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม ขั้นตอนในการตอบโต้สถานการณ์ ขอบเขตความรับผิดชอบ รวมถึงมาตรการหรือแนวทางในการยกระดับสถานการณ์หรือส่งต่อการบริหารจัดการสถานการณ์ไปสู่กลไกในระดับที่สูงขึ้นไป</p> <p>(๒) กำหนดแนวทางในการประเมินสถานการณ์ ระบบการประเมินความเสี่ยงและแนวโน้มของสถานการณ์ ระบบการแจ้งเตือน ระบบการแจ้งเหตุ และระบบการรายงานสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่สถานการณ์วิกฤตการณ์ระดับชาติ</p> <p>(๓) กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน และระบบบัญชาการเหตุการณ์โดยให้มีศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และผู้บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อบูรณาการและสร้างเครือข่ายในการทำงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมทั้งในระดับหน่วยงาน ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน โดยศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินจะต้องมีภารกิจที่ครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ</p>	<p>สมช. สธ. พน. กษ. ศคก. สภมช. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีภารกิจใน การเผชิญเหตุ</p>

<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ พัฒนาแนวทางในการสั่งการ บัญชา และสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติงาน และหน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจสถานการณ์ และสามารถบริหารจัดการสถานการณ์ หรือปฏิบัติตาม แผนที่กำหนดเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันที่</p>	<p>สมช. สธ. พน. กษ. ศตก. สภ. / หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องที่มีภารกิจ ในการเผชิญเหตุ</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ จัดการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบาย เป็นหน่วยงานอำนวยการจัดฝึกระดับชาติ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคามเป็นหน่วยงาน อำนวยการฝึกในระดับหน่วยงาน เพื่อเป็นการทดสอบระบบบัญชาการเหตุการณ์ รวมถึงศักยภาพและความพร้อมของ หน่วยงานตลอดจนผู้ปฏิบัติงานโดยตรง พร้อมทั้งส่งเสริมให้จัดทำองค์ความรู้ในการฝึกอย่างเป็นระบบและ ประชาสัมพันธ์ผลการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆระดับ</p>	<p>สมช. สธ. พน. กษ. ศตก. สภ. / หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องที่มีภารกิจ ในการเผชิญเหตุ</p>
<p>กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ</p>	
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ พัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยเฉพาะกลไกในระดับนโยบาย ที่ดำเนินการภายใต้การบัญชาการของนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายเป็นองค์กรหลักในการกำกับ ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีในเชิงนโยบาย เพื่อสั่งการในการแก้ไขและตอบสนองต่อ สถานการณ์วิกฤตให้ยุติลงโดยเร็ว โดยกลไกดังกล่าวต้องสอดคล้องกับกฎหมายการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รูปแบบการบัญชาการและการสั่งการให้ยึดถือแนวทางของระบบบัญชาการเหตุการณ์ เป็นแนวทางหลัก</p>	<p>สมช.</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ยกระดับความเชื่อมโยงของกลไกในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยให้หน่วยงานที่มีภารกิจในการตอบโต้หรือเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็น ภัยคุกคาม ดำเนินการ ดังนี้</p>	<p>สมช. สธ. พน. กษ. ศตก. สภ. มท. มท.(ปภ.) ตร. กท.</p>

<p>(๑) กำหนดกลไกการบริหารสถานการณ์วิกฤตของแต่ละประเด็นภัยคุกคาม เพื่อรองรับกลไกในระดับนโยบาย</p> <p>(๒) จัดตั้งองค์กรในการทำหน้าที่บริหารสถานการณ์หรือศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินหรือศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ภายใต้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ โดยจะต้องมีการกำหนดผู้บัญชาการเหตุการณ์ ผู้ประสานงาน และเครือข่ายการประสานงาน เพื่อบูรณาการการแก้ไขปัญหา</p> <p>(๓) กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขสถานการณ์อย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและบริหารจัดการของผู้บัญชาการเหตุการณ์เหตุการณ์ โดยการปฏิบัติหรือการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้คำนึงถึงการป้องกันและการบรรเทาความเสียหายรวมถึงการลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและสังคมโดยรวมเป็นสำคัญ</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีภารกิจใน การเผชิญเหตุ</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ กำหนดช่องทางในการแจ้งเหตุ การรายงานเหตุการณ์ และการส่งต่อข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>สธ. พน. กษ. ศตก. สภ. มท. มท.(ปภ.) ตร. กท. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีภารกิจใน การเผชิญเหตุ</p>
<p>แนวทางการดำเนินงานที่ ๔ กำหนดแนวทางการฟื้นฟูและเยียวยาภายหลังการเกิดเหตุอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการฟื้นฟูความเสียหายให้แก่ประชาชนและสังคม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ รวมถึงมีพัฒนาการและศักยภาพในการรับมือและเผชิญเหตุในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p>	<p>สธ. พน. กษ. ศตก. สภ. มท. มท.(ปภ.) ยธ. ตร. กท. พม. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีภารกิจใน การเผชิญเหตุ</p>

บัญชีรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อักษรย่อ	ชื่อเต็ม	อักษรย่อ	ชื่อเต็ม
สมช.	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	ตร.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กช.	กรมการข้าว
กท.	กระทรวงกลาโหม	ปค.	กรมการปกครอง
กค.	กระทรวงการคลัง	กคส.กท.	กรมการสรรพกำลังกลาโหม
คค.	กระทรวงคมนาคม	คร.	กรมควบคุมโรค
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ชธ.	กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ชป.	กรมชลประทาน
พน.	กระทรวงพลังงาน	ทต.	กรมที่ดิน
พม.	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ธพ.	กรมธุรกิจพลังงาน
มท.	กระทรวงมหาดไทย	กปส.	กรมประชาสัมพันธ์
ยธ.	กระทรวงยุติธรรม	ปภ.	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข	พพ.	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม	กทม.	กรุงเทพมหานคร
กอ.รมน.	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	อย.	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
บก.ทท.	กองบัญชาการกองทัพไทย	ส.ป.ก.	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ศตก.	ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล	สศก.	สำนักเศรษฐกิจการเกษตร
สคก.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อก.	องค์การเภสัชกรรม
สกมช.	สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ		

ภาคผนวก ค

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตารางสรุปรายละเอียดตัวชี้วัด

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	เครื่องมือการจัดเก็บข้อมูล / เกณฑ์การวัด	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดภาพรวม				
ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพสำหรับการเตรียมความพร้อมของประเทศ เพื่อการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ	ร้อยละ ๘๕ ของการดำเนินการตามองค์ประกอบทั้งหมดภายในปี ๒๕๗๐	แบบประเมิน (ประเมินโดยหน่วยงานประเมินตนเองและคณะผู้ประเมิน)/ร้อยละของความสำเร็จในการดำเนินการ	การดำเนินการและการประเมินตนเองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเอกสารและ/หรือ หลักฐานประกอบ	สมช. สธ. พน. กษ. มท. ดศ. กท. กค. อก. ยธ. ศตก. สกมช. กปส. กอ.รมน. ตร.
มิติที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ				
กลยุทธ์ที่ ๑ การเสริมสร้างความพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ				
ระดับความพร้อมของทรัพยากรที่มีการเตรียมตั้งแต่ภาวะปกติ	ด้านสาธารณสุข – ระบบ เตรียมความพร้อมและบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่ผ่านเกณฑ์ประเมินขีดความสามารถตามมาตรฐานสากล ด้านอาหารและการเกษตร – ร้อยละ ๑๐๐ ของความเพียงพอของทรัพยากรด้านอาหารและการเกษตร	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูลจากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การดำเนินการ การจัดเก็บข้อมูล และ/หรือการประเมินตามดัชนีชี้วัดที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำ	สมช. สธ. พน. กษ. ศตก. สกมช.

	<p>ด้านพลังงาน – ดัชนีชี้วัด ความสมดุลด้านพลังงานของ ประเทศไทย มีติด้านความมั่นคง ทางพลังงาน อยู่ในระดับปกติ</p> <p>ด้านความมั่นคงปลอดภัย ไซเบอร์ – ร้อยละ ๘๐ ของ หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐาน สำคัญทางสารสนเทศ มีความพร้อมด้านความมั่นคง ปลอดภัยไซเบอร์ผ่านมาตรฐาน ขั้นต่ำ ด้านการรักษา ความปลอดภัยไซเบอร์ ภายในปี ๒๕๗๐</p> <p>ด้านการก่อการร้าย - ร้อยละ ๘๐ ของการดำเนินการตาม มาตรการเฝ้าระวังและแจ้งเตือน เชิงป้องกันภัยก่อการร้าย</p>			
<p>กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาแนวทางบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ</p>				
<p>ระดับความสำเร็จของการมี แนวทางในการบูรณาการ ทรัพยากรของประเทศ ที่ชัดเจน</p>	<p>ร้อยละ ๘๕ ของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานในระดับ คะแนนที่ ๕ ภายในปี ๒๕๗๐</p>	<p>แบบประเมิน (ประเมินตนเอง) / ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)</p>	<p>รายงานผลการประเมินตนเอง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเอกสาร และ/หรือ หลักฐานประกอบ</p>	<p>สมช. สธ. พน. กษ. มท. กท. ยธ. ศตท. สกมช.</p>

มิตินี้ ๒ การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ				
ระดับความสำเร็จ ในการพัฒนาศักยภาพและ กลไกรองรับการบริหาร วิกฤตการณ์ระดับชาติ	ร้อยละ ๑๐๐ ของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องบรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานในระดับ คะแนนที่ ๕ ภายในปี ๒๕๗๐	แบบประเมิน (ประเมินตนเอง) / ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	รายงานผลการประเมินตนเอง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเอกสาร และ/หรือ หลักฐานประกอบ	สมช. สช. พน. กษ. ศตก. สกมช.

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดภาพรวม

ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพสำหรับการเตรียมความพร้อมของประเทศ เพื่อการเผชิญกับ
วิกฤตการณ์ระดับชาติ

คำอธิบายตัวชี้วัด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการสร้าง พัฒนา และ/หรือ ดำเนินการในการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถ
เผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติได้ โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศเป็นผู้จัดทำหลักเกณฑ์การประเมิน
ความสำเร็จของการเตรียมความพร้อม ซึ่งต้องมีการสร้าง พัฒนา และ/หรือ ดำเนินการตาม ๔ องค์ประกอบ ได้แก่

- การเตรียมทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ
- การบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็น
- การพัฒนาศักยภาพของการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ
- การพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

หน่วยวัด - ร้อยละ

เกณฑ์การประเมิน - กำหนดแนวทางการดำเนินการของทั้ง ๔ องค์ประกอบ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์
ในการประเมิน รวมถึงกำหนดค่าคะแนนของระดับขั้นความสำเร็จในการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดออกเป็น
๓ ระดับ

การดำเนินการ	ระดับขั้นของความสำเร็จ / ระดับคะแนน		
	ขั้นที่ ๑ (ดำเนินการสำเร็จ) ๑ คะแนน	ขั้นที่ ๒ (ดำเนินการสำเร็จ บางส่วน) ๐.๕ คะแนน	ขั้นที่ ๓ ไม่ได้ดำเนินการ ๐ คะแนน
องค์ประกอบที่ ๑			
การดำเนินการที่ ๑ ...			

การสรุปผลประเมิน

ระดับหน่วยงาน ให้รวมคะแนนทั้งหมด และแปลงค่าคะแนนให้อยู่ในรูปแบบร้อยละ โดยคำนวณด้วยวิธี (ผลรวมคะแนนจากทุกข้อของแบบประเมิน คูณ ๑๐๐ หารคะแนนเต็มของแบบประเมิน)

ระดับภาพรวม ให้รวมผลคะแนนที่อยู่ในรูปแบบร้อยละของทุกหน่วยงาน และคำนวณเป็นร้อยละของการดำเนินงานในภาพรวม โดยคำนวณด้วยวิธี (ผลรวมคะแนนในรูปแบบร้อยละของทุกหน่วย / จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด)

การสรุปผลคะแนนความสำเร็จจากการประเมินเพื่อใช้ในการรายงาน จะใช้คะแนนสุดท้ายที่มาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับภาพรวมในรูปแบบร้อยละที่ได้จากการประเมินตนเองและจากการประเมินโดยคณะผู้ประเมิน

ค่าเป้าหมาย - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรลุความสำเร็จในการดำเนินการตาม ๔ องค์กรประกอบที่กำหนด ร้อยละ ๘๕ ของการดำเนินการทั้งหมด

แหล่งข้อมูล - การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเอกสาร และ/หรือ หลักฐานประกอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน - แบบประเมิน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล - การประเมินตนเอง (Self - Assessment) และ การประเมินโดยคณะผู้ประเมิน (Observation)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงยุติธรรม กรมประชาสัมพันธ์ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล

มิตินี้ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ

ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ที่ ๑ การเสริมสร้างความพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ

ระดับความพร้อมของทรัพยากรที่มีการเตรียมตั้งแต่ภาวะปกติ

คำอธิบายตัวชี้วัด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการเตรียมทรัพยากรตามที่กำหนดตั้งแต่ภาวะปกติ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการในภาวะวิกฤตได้ และ/หรือ ทรัพยากรมีส่วนที่เพียงพอต่อปริมาณความต้องการ โดยครอบคลุมใน ๕ ด้านหลัก ได้แก่ ๑) ด้านสาธารณสุข ๒) ด้านอาหารและการเกษตร ๓) ด้านพลังงาน ๔) ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และ ๕) ด้านการก่อกองร้าย

คำเป้าหมาย

ด้านสาธารณสุข พิจารณาจากมาตรฐานของระบบเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่ – กำหนดค่าเป้าหมาย คือ ระบบเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่ผ่านเกณฑ์ประเมินขีดความสามารถตามมาตรฐานสากล (CDC: Public Health Emergency Preparedness and Response Capabilities)

ด้านอาหารและการเกษตร พิจารณาจากความเพียงพอของทรัพยากรด้านอาหารและการเกษตร – คำนวณจาก (ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร/ปริมาณความต้องการภายในประเทศ)*๑๐๐ (พิจารณาเฉพาะสินค้าเกษตรในกลุ่มที่มนุษย์บริโภค) และกำหนดค่าเป้าหมายเป็นร้อยละความเพียงพอของทรัพยากรด้านอาหารและการเกษตร อยู่ที่ร้อยละ ๑๐๐

ด้านพลังงาน พิจารณาจากการประเมินตามดัชนีชี้วัดความสมดุลด้านพลังงานของประเทศไทย เฉพาะมิติด้านความมั่นคงทางพลังงาน – โดยควรมีผลการประเมินขั้นต่ำอยู่ในระดับปกติ หรือมีความสมดุลกับมิติด้านความมั่นคงทางพลังงานและความยั่งยืนทางพลังงาน

ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พิจารณาจากความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ – โดยกำหนดค่าเป้าหมาย คือ ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ มีความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ผ่านมาตรฐานขั้นต่ำด้านการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ ภายในปี ๒๕๗๐

ด้านการก่อการร้าย พิจารณาจากขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยก่อการร้าย – กำหนดค่าเป้าหมาย คือ หน่วยงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติมีการดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเชิงป้องกันภัยก่อการร้าย โดยดำเนินการสำเร็จอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน – แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล

วิธีการจัดเก็บข้อมูล – ข้อมูลที่เป็นทางการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Administrative Data)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล

ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาแนวทางบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ

ระดับความสำเร็จของการมีแนวทางในการบูรณาการทรัพยากรของประเทศที่ชัดเจน

คำอธิบายตัวชี้วัด

การมีกลไกหลักและแนวทางในการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน

หน่วยวัด - ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน - กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑					
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับมิติด้านการบูรณาการทรัพยากรในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม
๒	มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรในแต่ละประเด็นภัยคุกคามเพื่อวางแผนและสร้างความเข้าใจสำหรับการจัดทำแนวทางในการบูรณาการทรัพยากรของประเทศ
๓	๑) มีการกำหนดกลไกที่ใช้ในการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคามมีการดำเนินการในขั้นต้น อาทิ การประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดทำแนวทางในการบูรณาการทรัพยากร
๔	๑) มีการกำหนดกลไกที่ใช้ในการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคามรับทราบโดยทั่วกัน ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม มีการกำหนดกลไกและแนวทางในการบูรณาการทรัพยากรของแต่ละประเด็นภัยคุกคาม
๕	๑) มีการกำหนดกลไก แนวทางในการบูรณาการทรัพยากรระดับประเทศ พร้อมทั้งมีการทบทวนการบูรณาการทรัพยากรของประเทศในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยอย่างน้อย ๑ ครั้งในห้วง ๕ ปี ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม มีการกำหนดกลไกและแนวทางในการบูรณาการทรัพยากรระดับประเด็นภัยคุกคามที่ชัดเจน โดยเชื่อมโยงกับกลไกและแนวทางระดับประเทศ พร้อมทั้งทบทวนแนวทางที่กำหนดร่วมกับกลไกในระดับประเทศอย่างน้อย ๑ ครั้งในห้วง ๕ ปี

คำเป้าหมาย - ร้อยละ ๘๕ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี ๒๕๗๐

แหล่งข้อมูล - รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานรับผิดชอบหลัก พร้อมเอกสารและ/หรือหลักฐานประกอบ

วิธีการจัดเก็บข้อมูล - การประเมินตนเอง (Self - Assessment)

การสรุปผลประเมิน - หน่วยงานเจ้าภาพบูรณาการนำข้อมูลการประเมินตนเองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาเทียบกับรายละเอียดการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) และสรุปผลว่าหน่วยงานมีการดำเนินงานสำเร็จตามขั้นตอนใด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ และ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล

มิตินี้ ๒ การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ

ตัวชี้วัดระดับมิตินี้ ๒ โดยใช้ชี้วัดของทั้งกลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ และกลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและกลไกรองรับการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

คำอธิบายตัวชี้วัด

การมีแผนและกลไกในการบริหารวิกฤตการณ์ทั้งในระดับชาติ ระดับหน่วยงาน และระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม ตลอดจนการดำเนินการจัดฝึกอบรมบริหารวิกฤตการณ์

หน่วยวัด - ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน - กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑					
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีการกำหนดประเด็นภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ รวมถึงมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม
๒	มีการดำเนินการในขั้นต้นเพื่อวางแผนและจัดทำ (ร่าง) กลไกการบริหารจัดการระดับชาติ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในการดำเนินการจัดทำกลไกและแผนบริหารวิกฤตการณ์ในระดับประเด็นภัยคุกคามรองรับ
๓	๑) มีการกำหนดกลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคามร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำ (ร่าง) กลไกและแผนบริหารวิกฤตการณ์ระดับประเด็นภัยคุกคามเพื่อรองรับกลไกและแผนบริหารวิกฤตการณ์ในระดับชาติ
๔	๑) มีการกำหนดกลไกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ และสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีภารกิจในการเผชิญเหตุ รับทราบ ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นภัยคุกคามร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำกลไกและแผนในการบริหารวิกฤตการณ์สำหรับระดับประเด็นภัยคุกคามฉบับสมบูรณ์
๕	๑) มีกลไกและแผนบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติและระดับประเด็นภัยคุกคาม โดยได้รับความเห็นชอบตามกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานเรียบร้อยแล้ว ๒) มีการฝึกซ้อมการบริหารวิกฤตการณ์ตามแผนที่กำหนด อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

คำเป้าหมาย - ร้อยละ ๑๐๐ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี ๒๕๗๐

แหล่งข้อมูล - รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเอกสาร และ/หรือ หลักฐานประกอบ

วิธีการจัดเก็บข้อมูล - การประเมินตนเอง (Self - Assessment) โดยแบบสอบถามที่จัดทำโดยสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

การสรุปผลประเมิน - หน่วยงานเจ้าภาพบูรณาการนำข้อมูลการประเมินตนเองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาเทียบกับรายละเอียดการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) และสรุปผลว่าหน่วยงานมีการดำเนินงานสำเร็จตามขั้นตอนใด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล

ภาคผนวก ง

ตารางสรุปกิจกรรม/โครงการ

แสกน QR Code ด้านล่าง
เพื่อดูข้อมูลตารางสรุปกิจกรรม / โครงการ

